

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:  
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.  
Конто почт. шлани. 143.322.  
Лареса для телеграм:  
„Діло“, Львів.  
Головний Редактор прий-  
має від 11—12 год. перед-  
полуднем.  
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:  
Місячно 8-90 зол.  
Чвертьрічно 14-00 „  
Піврічно 26-00 „  
Річно 49-00 „  
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.  
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.  
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,  
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-  
ччині 30 к. ч. Румунії 150 зол., Ес-  
тарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—  
Залив адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.  
Друкарні: 29-28.  
В СПРАВІ ОГолошень  
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-  
СТРАЦІЇ.  
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
25 сот.

## ФОН ПАПЕН.

Кабинет аристократів і бюрократів. — Гостра о позиція католицького центру й усієї демократії. Гогенцолерни на овиді. — Хто кого використовує на знаряддя? — Скок Німеччини у невідоме.

Львів, 6. червня 1932.

На вістку про димісію канцлера Брінінга перед палатою през. Гінденбурга зібраних маси берлінців, які з найбільшим зацікавленням хотіли почути промову наслідника. Довідавшись його надсподівано швидко. Впродовж слів Гогенцолерни на овиді. — Хто кого використовує на знаряддя? — Скок Німеччини у невідоме.

краю дали таку зброю в руки його противників, що новий нім. уряд мусів аж офіційально заборонити писати щонебудь на тему тих невдач! Зрештою центральною і головною фігурою в кабінеті Папена є згаданий уже генерал Шлайхер, як міністр райхсверу, який буцім-то є автором інтриги, яка спричинила спершу димісію ген. Гренера й опісля самого Брінінга. Міністром закордонних справ є старий дипломат, б. нім. посол у Лондоні, фон Нойрат, а реншу портфелів перейняли фаворити зпоміж вищої бюрократії, особисто приналежні до аристократичних родів та відомі з правих поглядів. Опозиційна преса називає глумливо цей кабінет „кабінетом баронів“, і „монскалів“. У перших офіційних комунікатах казалося, що Папен має створити кабінет „національної концентрації“. Очевидно, що нині про це вже не кажеться, бо не може бути мови про національну концентрацію у кабінеті, в якому нема ні одного відповідального представника ні одної політичної партії, — ні одного чільного парламентариста — у республіці з парламентарним устроєм!

Кабинет фон Папена не спірається на партії і не буде спіратися. Бо колиб нові вибори до райхстагу, що відбудуться в половині липня, навіть принесли програму б. більшості Брінінга і виправдали аргумент Гінденбурга, задля якого він райхстаг розпався (мова: уклад сил у парламенті не відповідає вже дійсному укладу політ. сил у народі), то проте ця нова більшість

може бути більшістю Гітлера а не Папена. А ще ледви чи націонал-соціалісти, маючи есент. більшість з національними Гугенберга, будуть підтримувати навіть найбільш реакційний, але не свій, уряд — довголітності кабінетові фон Папена ворожити не можна. Прийшов він до влади завдяки всім тим, для яких уряд Брінінга став надто невідланим. Фронт проти Брінінга обхопив групи, яких взаємно нічого арештою не в'язало: великий промисла, велике земельне власництво, амбітні генерали та воюючий націоналізм. Брінінг не годився на ролю знаряддя якихнебудь посторонніх сил і чийнебудь посторонніх інтересів. Цю ролю має виконати фон Папен, — але чи зможе він відлатитися усім, хто почуває себе його хрестним батьком, — це ще велике питання.

Нині кажеться шораз більше про аналогію „легалного“ кабінету фон Папена з революційним кабінетом фон Каппа зперед 12-ти літ. Ціла, мовляв, одних і других однакові, а остаточно їх спільна ціль — реставрація монархії під скинтром Гогенцолернів. Тільки 12 літ тому у відповідь на кабінет Каппа німецький працюючий світ проголосив генеральний страйк, а нині едеморалізовані німецькі робітники проти фон Папена не ворухнуть ані пальцем... Змінюються часи і змінюються реальні можливості...

Що з тих можливостей здійсниться — це питання недалекої будучості. Не бракує і таких німецьких голосів, які заповідають поворот Брінінга на канцлерський стілець у ролі мужа Провидіння Німеччини. Нам адвється, що коли це і буде, то хіба не швидко: найближчі роки мабуть виконять у Німеччині події, серед яких нема місця ані для Брінінга ані для Папена.

## Боротьба за права рідної мови.

Конференція українських правників з представниками центральних установ і преси.

В доповіді на вчорашнього звіту („Діло“ ч. 124) додаємо, що на вище згаданий нараді, яка відбулася в суботу 4. ц. м. в домівці „Центробанку“ у Львові, корреспондент виголосив адвокат д-р М. Глушечевич, який між іншим сказав: Коли в Європі, з „весною народів“ поновило новим живим духом, передові люди того часу зрозуміли швидко, що упривілежування під оглядом мови одної національності є порушенням принципу політичної рівноправності націй. Доказом цього хоча б слова відомого чеського діяча Рігера, проголошені в 1848 р. в астрійському парламенті: „Ще раз вчисто застерігаюся проти того, начеб існувала або могла існувати державна мова. Такої привілегії нації я ніколи не признаю“.

Можна сказати, що з цим ментом питання мови для багатьох народів стало питанням національності. Про те як німецька більшість віднеслася у практиці до Рігерівського гасла, свідчить проречиста вірш моравського письменника того часу Адольфа Франкля: „Programm“, де читаємо м. і. так:

Autonomisch werden alle Landesteile sich gestalten,  
Doch zentrale Bajonette wird das Militär erhalten.

А далі:

Die Regierung wurde vielfach der Parteilichkeit verdächtigt,  
Alle Nationalitäten sind fortan gleich unberechtigt.

На прикладі цієїж Австрії та деяких інших держав, які подібно розуміли свою „історичну місію“, ми бачимо, до чого доводили утопічні ауслади одних народів здушити розвиток, або й саме існування інших народів починаючи з їх мови.

Мова — свитина народу. Кожна заслуговує на береження, пошану та розбудову вже силою факту існування.

Суд, ще більше ніж школа, мусить пристосуватися до мови підсудних. Підсудні мусять розуміти її розправу і присуд. В цьому уся вага й моральне значіння суду. Культурна місія і культурно-виховна вартість і цінність суду не тільки в тому, щоб присудити дійсно були справедливі, але й в тому, щоб населення анало і розуміло їх зміст і обґрунтування, а далі, щоб могло

піанати й зрозуміти, що вони є справедливі. Інакше пропадає вся виховна сила суду у співжитті суспільства, клас, народів, людства. Тому не інтерес мови повинен рішати, не інтерес поширення одної мови ні шкодою для інших мов, тільки інтерес суду і справедливості, інтерес найважливішої суспільної функції. Колиб держава поступала інакше, вона, як слушно зауважує проф. Гумплович, поступала би всупереч зі своїми інтересами, бо вороже настроювала би проти себе усі мови крім одної.

Залишення культурної мови її прав спокійного посідання не зменшить прав інших мов. Право мови не non scripta lex, sed nata. Мова — зобов'язок культури, вона внутрішня цінність народу, отже й усього людства.

Суди мусять знати мову підсудних. Це необхідна умова належного виконання своїх обов'язків.

Кожна у першу чергу боронити прав мови, як не членам палести, що про ці права шоденно переконуються, як не ім. „законами“, борням за всяке право, як не лицарям свободного слова?

Розвинулася широка дискусія, яку розпочав інж. Теоридло, від подляки Соколов за дуже гарні і повчальні реферати. Він жалів, що зрештою мало неправників, щоб прислухатися цим рефератам. Він радить видати друком оба реферати та крім них інші малі книжочки на ту саму тему, щоб поширювати та популяризувати боротьбу за права мови. Дискусія, в якій брали участь дир. І. Кокорудз іменем „Рідної Школи“, дир. Я. Колтунюк іменем „Дієстра“, д-р В. Левицький іменем Наук. Т-ва ім. Шевченка, д-р В. Старосольський, д-р М. Волошин, д-р Лео Ганкевич, д-р О. Назарук, д-р Кобилянський і інші перетиналися понад 10 годину вчором.

### РЕЗОЛЮЦІЇ.

Щоб перевести свідому і послідовну акцію для освіднення українського громадянства про значіння і вагу права мови для життя і будуччини нації, як акцію виховання громадянства на членів новочасної нації — прийняла Конференція огсі провідні тези:

Щодо самого нового канцлера, то — крім позитивних уже вище даних — варто зазначити, що вся чужинська преса (ніспірована, очевидно, ворожими німцям сферами, які в даному випадку мали чудову нагоду) витягувала з архівів його минувшину на становищі військового аташе при нім. амбасаді у Вашингтоні в перших воєнних роках: його поведінка спонукала американський уряд зажадати відкавання фон Папена, що й сталося, та ще й серед рідких немалих інцидентів. Такіж інциденти товаришили фон Папену і в пізніший його дипломатично-військовий місії на Близькому Сході. Все це не виключає, що новий канцлер може і є людиною дуже здібною і що може виявити на новому становищі хист державного діяча. Однак ці минулі невдачі насторожили проти нього згорі асо американську придурну опінію і внутрі



I. Членам української нації належать у всій повноті права їх рідної мови: на всій національній території — у судах, школах і в усіх урядових установах усіх інстанцій, як також загальному у публічному житті, в живому слові і писемі та в безумовному обороні устних і писемних відповідей від властей і їх органів.

II. Тому Конференція стверджує, що досі видані в Польщі закони і розпорядки про вживання української мови далеко не відповідають прав української нації, а навпаки, ставляють такі територіальні, інстанційні, предметні і формальні перепони та обмеження, що право української мови стало майже не обов'язує.

III. Отже конференція вказує на те, що здобуття українською нацією повноти належних їй прав рідної мови, вимагає негайного і безпосереднього та солідарного вжиття всіх засобів з боку наших установ усіх видів, нашої преси і всього українського громадянства.

IV. Зосібна кожна наша установа та кожний наш громадянин і громадянка, у всякій справі, та в кожному часі і місці обов'язані безумовно вживати українську мову у слові і писемі та ставити в обороні прав своєї мови.

V. Наша українська національна преса без різниці партій буде далі стояти на сторожі прав української мови та оборонювати її від всякого порушення цих прав і заодно вивчати громадянство берігти права рідної мови.

VI. Конференція вимагає Парламентарне представництво, щоб воно вживало всіх заходів для здобуття законодавчим і адміністративним шляхом повноти належних прав української мови.

VII. Становів організації українських адвокатів: Союзу Українських Адвокатів у Львові доручається у відповідному видавництві пояснити і популяризувати вказані засоби оборони прав української мови.

## IX. Всесокольський Здви́г у Празі.

УКРАЇНСЬКЕ СОКІЛЬСТВО ЗА КОРДОНОМ ТА ЙОГО УЧАСТЬ У ЦЬОМУ ЗДВИ́ГІ.

(Допис з Праги.)

IX. Всесокольський Здви́г у Празі оживив поміж нашими земляками скрізь на чужині зацікавлення українським сокольським рухом. Участь українського сокольства в самому здви́зі буде полягати: 1) в поході в одностроях під українським сокольським прапором разом з чужинними соколами (американцями, болгарами, лужицькими сербами — нечленами Союзу Славянського Сокольства), 2) у вправах вільноруч кожне сокольське гніздо разом зі своїми матірними товариствами в межах своїх сокольських округів („жуп“), 3) у самостійному виступі з українськими національними танцями та піснями й 4) у влаштуванні українського сокольського відділу на Всесокольській виставі. Програма танців і пісень подана до Комітету IX. Здви́гу є така: танці (в народних кроях) — Запорізький герц, Аркан, Катерина, Козачок і ін.; пісні (співачи в сокольських одностроях): „Соколи, Соколи, ставаймо в ряди“, „Гей, там на горі Січиде“, „Гей, у лузі червона калина“, „Ой видно село“, „За річкою за Дунаєм“, „Заспіваймо (зазвенімо) разом браття“ та ін.

Відповідально й напружену підготовку українських соколів до цього здви́гу зосереджує Управа Союзу Українського Сокольства за кордоном. Старостою є довголітній сокольський працівник Іжж. В. Прохода (CSR, Poděbrady č. 615).

Широка програмова діяльність нашого сокольства за кордоном була започаткована при кінці минулого року на подебрадському зїзді в ЧСР. Десять делегатів заступали в Подєбрадському замку, де відбувалися наради, наші сокольські організації з ЧСР, Буенос-Айресу, Веніко Бечкерек (Югославія) та ін. Вони мали тоді приблизно триста розкинутих на чужині ідейних земляків, які гуртувалися в сокольському русі, або гуртувалися бажали.

Сокольська чинність — це шлях до перемоги добра над злом, правди — над неправдою, свободи — над неволю. Національні ідеали

свого народу вирішує сокольство ясно й позитивно. Визнання безперечної правди, що чин, а не тільки слово є запорукою кожної справи — гартує сокольського духа. А що найважливіше: сокольський рух прямує до виплекання ідей та до виховання характерів. Для національної справи сокольська організація досі (напр. в Чехословаччині) мала величезне значіння.

Чехословацьке сокольство, що може служити добрим зразком організаційної єдності та має за собою вісім всенародніх і безліч локальних здви́гів, яке IX. Здви́гом вшановує 70-ліття повстання пражського сокольського товариства, а головню 100-ліття народни батька славянсько-

го сокольського руху д-ра Мирослава Тирша, — є сьогодні в ЧСР, найповажнішою тіловиховною організацією. Уже в 1929 р. промовляла багачко слідує цифри в ЧСР: Сокія (з дорожньою та учнями) 620.110 душ, „Робітничі Тіловиховні Єдності“ — 117.622, „Орел“ — 112.624, т. зв. „Федеровані“ — коло 40.000, „Чехослов. туристів“ — 73.937 і т. д., як виразовували „Венков“ при кінці мин. року. Німці в ЧСР, мали в той час у тіловиховних організаціях прибі 471.209 членів, а всього (без німців) в цілій Чехословаччині було тоді зорганізованих у тіловиховних товариствах прибі. 890.351 осіб, у спортивних — 326.465, себто й з німцями разом зорганізованих було коло 1.688.025 душ. Цифри, як бачимо, вимовні.

А сама чехословацька „Обец Сокольська“ як центральна сокольського руху, є не тільки тіловиховною організацією. Є це не лише школа національно-громадського виховання, але й дуже важливий надпартійний національний чинник.

Українське сокольство за кордоном, хоч і мусить стало й гостро відчувати різні труднощі (зокрема ті найбільше на чужині рішучі — труднощі матеріальні), але всеж має стеску протерту: користується досвідом та традицією попередньої величавої праці нашого кривого сокольства. Як відомо, перше українське руханкове товариство повстало у Львові 11. лютого 1891 р. А цеж більше, ніж пересічний вік цього покоління в розвитку українського сокольства. Тай після цього IX. Здви́гу чекатимуть Союз Українського Сокольства за кордоном нові важливі завдання. Можливо й найтяжчі: внутрішнє організаційне удосконалення та поширення.

Думаємо, що є вже справді на часі ближче зацікавитися працею й долею нашого закордонного сокольства.

Д-р М. М-ич

## „Добровільний“ податок.

(Кореспонденція з Волині.)

В днях 15.—16. травня відбувся в Рівному VII. зїзд делегатів „Окружного Союзу Польського Учителства“ (Волині). Тому, що це „польське учителство“ працює серед нашого українського народу, що цьому зїздові надано особливе значіння та що на ньому прийнято постанову, яка безпосередньо торкається наших українських мас, ми не можемо обійти цього зїзду мовчанкою. Про значіння, яке надано зїздові, свідчить участь у ньому й привітання: волинського воєводи, шкільного куратора, генерала Кноля-Ковнацького, представників групи послів БВ, міста „Рідної Хати“ й т. д.

Воєвода Т. Юзефський скарітеризував провідну лінію державної політики у відношенні до Волині й зазначив, що польські учителі конечно мусять здійснити цю політику. Але значно цікавішою є постановка зїзду про фонд будови шкіл. Величезний відсоток сільських дітей залишився поза школою. Шкіл бракує. Існуючі школи не всі мають шкільні будинки. Рік уже жадних субвенцій на будову домів для початкових шкіл

не видається. Розпочаті будівлі не кінчаються. Все це так.

Який же вихід? Куратор шкільної округи в Фіренці запропонував утворити „будівельний фонд“ з „добровільних“ датків у розмірі 2. зол річно від батьків дітей, що ходять і не ходять до шкіл, при чому такий фонд мав би дати 200—300 тисяч зол. річно. Хто розпорядився би цим „добровільним“ фондом? Кураторія фонду, що складалася би з представників воєводського уряду, шк. кураторії, самоуправ, кременецького зїзду, послів, сенаторів і учителства. Виключені, значить, лише ті, що мають рік-річно складати ці сотні тисяч зол.

Коли дійшло до питання про екзеккування цих „добровільних“ двозолотівок від селян і коли п. куратор зазначив, що цю екзекцію повинні взяти на себе вчителі, а посеред учителства поспішали протести в делікатній формі „застережень“. „Коли-ж, — як пише „Пісма Воли“, — п. куратор категорично ствердив, що вчителство мусить взяти на себе стягання цих „добро-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 8. ЧЕРВНЯ 1932.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

4)

## ПО ШЛЯХОТСЬКОМУ.

(Оповідання.)

(Докінчення.)

Нарешті префект каже до наймолодшого асесора:

— Пане Биджею, підіть до нашого єгомосця, дажіть, що пан префект вклався і просив позичити на часок якого дивана. А як би єгомосць питався, на що, то збрешіть шонебудь. З такої брехні нікому не буде кравди і гріха за вами не буде.

Тимчасом Микола узявшись під боки дивана, який самовпевно на всіх. Він знав, що в цілім Закутті дивана не знайде. А тепер трохи збентежився, як післати за диваном до єгомосця.

Екзекція припинилася, поки повернувся асесор несучи під пахою авинений диван.

Чи це справді був килим?

А вжеж! Навіть подібний трохи до того килима, який принесли депутати Бней-молодця королев Латинів в подарунок.

Бо справді цей килим підставляла собі імосць перед ліжком, а коли єгомосць мав іхати простим позом до хорого або на похорон, то підставляла його по вереті, що вкривала соломю.

— Ну Микола, маеш уже диван.

Микола не говорив нічого, підняв полотняну тавоту в тім місці, де бить і ляг на лаві.

Всі стали сміятися, а префект моргнув на полінаа, щоб не лужетивло привадає друга.

По екзекції вийшов Микола до сіней, до своїх уже зоперованих товаришів.

— А що Миколо, боліло дуже? — глумились з нього другі, бо знали, що то він усіх видав.

— Певно, що менше боліло, як вас, бо мене на дивані били. Таке, моспаненьку, шляхотське право, що шляхтича не вільно класти на голу лавку лиш на диван. Хлопів бють на голій лаві, але шляхтич що іншого.

— Ади! то нам сталася кривда...

— Певно, — каже Микола, — колиб ви були мудріші і упомянулися за своє, то пан префект і ті славетні асесори добре покрутилисяб, що не вшанували шляхотського права...

— Ану, ходімо, каже один, той лисий чорт (так прозивали префекта) нас скривдив і ми унімося за наше шляхотське право.

— Ходімо! — і всі авалилися гуртом до коршми.

— А вам чого ще треба? — спитав префект.

— Нам кривда сталася, каже один гостро. Суд повинен знати таке право, що шляхтича не вільно на голій лаві бити. Чому Миколі підставляли дивана, а нам ні?

Префект, якому вже було пильно до могоричу, бо так добре проголоднів при тім суді, каже:

— Так, правда, ми провинилися, і хочемо вашу кривду наравити. Гриню! — крикнув префект до полідаа, — замкни двері і нікого не впусти!

— Щоб вашу кривду наравити, коли вже диван є на місці, то дастете кожний свою порцію ще раз на дивані.

Аж тепер парубки зміркували, в яку полали мати і як іх той шальма шідуючи.

— Пане префекце, — стали говорити крив слюан, — та як так можна два раз за одне карати?

— Га, годі, тамто було неважне, бо не по праву сталося. Ви би могли на мене поспаритися у бецирку, а на що мені по термінах вочитися! Треба справу перевести по шляхотськи.

З тим словом сховив першого з крав за шворот і поклав медвежою силою на лавку, а наймолодший асесор, той, що ходив за диваном, біг, бо полідай пильнував дверей.

А збиточник Микола стояв під вікном коршми і реготався аж присів, а кричав на перемину на весь рот:

— Панове шляхта! Не даймо понівирати нашого шляхотського права. Нам належаться диван.

Але вже не чекав, аж поваходять подвійно покарані і дав завчасу ногам знати...

А коли вже було по всьому, кавав префект Хаймсі подати могорич на рахунок батьків.

Аж над вечором розходився до дому...

Асесор Михайло Ясів вів під бік товариша Андрія Загумінного:

— Що я дажіть, брате Биджею, але ваш префект не дурна голова, як він собі в тім диваном порадив. То було, моспаненьку, по шляхотськи...

— Го, го! Там до латинської школи ходи — ади!

— Та підовідь, брате... мені здається що це моя хата...

— О —







## Відчинення вистави української графіки.

Дня 5-го ц. м. в год. 12-й відчинили в залах Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка виставу української графіки. Почалась вона коротким вступним словом п. М. Осінчука, який ядерно поінформував візних про значіння українського графічного мистецтва, що обсягом своєї праці і впливом стає щораз ширше.

Приємно ствердити, що вистава притягла велику кількість гостей, між якими крім наших чільних громадян, представників різних уста-

нов, можна було запримітити теж представників усяких консулатів, польських і жидівських артистів і аматорів мистецтва.

Експонати поміщені в трьох кімнатах та в їх стільки, що могли би заповнити салі і вдвоє більші. Подрібну оцінку виставки помістимо небаком. Вистава буде відчинена до кінця місяця. Дня 9-го ц. м. публіка зможе користати від год. 10-ої із фахових пояснень, які даватимуть самі члени А. Н. У. М.

## Засудили посла Олексу Яворського.

Дня 3. 6. ц. р. відбулася в городському суді в Підгайдах розправа проти посла Олекси Яворського за провину з § 279 і 283 к. з. Акт обвинувачення закидував пос. Яворському, що він у 1930 р. після розв'язання комісаром староства посольського віча, вивав присутніх, щоб не розходилися.

Чотирьох прокураторських свідків, а то комісар Ланьцуський, трьох постерункових і жид

Макс Гросс потвердили акт обвинувачення, натомість запристятених 15 свідків оборони ствердили тезу оборони обвинуваченого, а саме, що посол Яворський вивав вічевників, щоб розходилися та своїм поступованням причинився до того, що люди спокійно розійшлися домі. Суддя Рудницький мимо того не дав віри свідкам оборони та засудив посла Олексу Яворського на 14 днів арешту.

## Припикнення акції допомоги безробітним.

Вислід пленарного засідання воевідського комітету для справ безробіття.

Дня 31. травня попол. відбулося пленарне засідання воевідського Комітету для справ безробіття зі слідуючим денним порядком, на якому воевода Рожницький виголосив довшу промову, якої зміст такий:

Рік тому покликано Воевідський Комітет для справ безробіття. Тоді існувала журба, як перетривати зиму, як допомогти людям, що остали без праці.

По кінці квітня ц. р. зібрано у львівському воевідстві майже 870.000 зол. готівкою. Коли додамо до цього вартість чинить і пожертв в натурі, жертвенність з кінцем травня перевищила мільон золотих. В діяльності Воевідського Комітету і Повітових Комітетів не було ніяких політичних непорозумінь ані тертя. Особисті переконання, ріжні національні та віроісповідні не мали ніякого впливу на акцію.

Рівнорядно з акцією Комітетів для справ безробіття і в порозумінні з ними працювали: Епископський Комітет, Український Комітет, допомоги безробітним і вбогим та Жидівський Комітет Горожанський надтої помічч. Вони обнимали своєю опікою всіх тих, що з оглядів формальних не могли бути зареєстровані як безробітні. По думці ухвали Ради Міністрів з дня 5. серпня 1931 р. Комітети для справ безробіття були покликані для опіки над робітниками і умовими працівниками, яких

головним джерелом утримання була наймана праця. Іншими жертвами тяжкої кризи економічної зайняли ці три Комітети, збираючи у власному обсязі засоби для тих, що потребували помічч. Ця співпраця харитативних Комітетів з Комітетами для справ безробіття була вартісна і хосенна.

Перед нами в літній порі стоїть безробіття не таке гостре, але на зимові місяці безсумнівно треба буде обновили ту акцію з більшим зусиллям.

По думці постанов Начального Комітету з дня 14. квітня 1932 ч. 60/2742 діяльність повітових Комітетів, Воевідського Комітету повинна бути з кінцем червня зліквідована. Числячись з дійсністю безробіття, воевода пропонує застановити діяльність Комітету на час літніх місяців, поручаючи Виконавчому Виділові Комітету для справ безробіття перевести ліквідацію дотеперішнього обсягу діяльності та приготуватись до дальшої акції.

Зібрані прийняли внесок Ревізійної Комісії на уцінення Виконавчому Виділові абсолютної з дотеперішньої діяльності та внесок припинити діяльність Комітету на час літніх місяців та поручити Виконавчому Виділові перевести ліквідацію дотеперішнього обсягу діяльності як також приготуватись до праці в зимових місяцях.

## Гінденбург зробить місце Гогенцолернові.

МОСКВА, 6. VI. ПАТ. Радянська преса, обговорюючи новий німецький уряд, стверджує, що після нових виборів до райхстагу президент Гінденбург уступить, а його місце займе б. наслідник престолу в характері начальника дер-

жави, що буде вступним етапом до відреставрування влади Гогенцолернів. Всі радянські часописи відзиваються про новий німецький уряд ворожо.

## Ще про відносини в православній церкві у Львові

Заява п. О. Лелявської.

Високоповажаний Пане Редакторе! В ч. 117. газети „Діло“ надрукований лист п. Йосифа Яновицького, Евгєнї Кокушинї, Ірагї Бергеровї і Іларїона Явора, в яким ці особи, називаючи себе представниками парохїї і підписуючись чомусь під галичан\*), подають відносно події у львівській православній церкві відомості, які не відповідають дійсності.

Лист цей навмисно складаний таким кауїстичним способом, що не знати, кого і як слід за нього скаржити. До кинутих у цїм листі обвинувачень відносно доларївки, які ніби то „виіравали“, автори всюди додають слово „кажуть“ відхиляючи від себе таким чином відповідальність за таку огидну клевету. Всі інші обвинувачення автори листа формулюють у множині і безособовій формі: „усунули“, „пояснили“, „почалися доноси“ або відносяться до моїх „прихильників“, але без означення їх імен.

Отже з огляду на те, що автори листа мали цілком виражений намір кинути камінням іма „кауїстичного паркану саме в мене“, прошу Редакцію „Діла“ дати місце на сторінках „Діла“ слідуючій моїй заяві:

Неправдою є нібито я обвинувачую о. Паулетеймона в тому, що він „доларїв“, „розпусник“ і „українофіл“. Таке твердження особливо дивне з боку першого з підписаних авторів листа п. Яновицького, бо саме він обвинувачував у своїй

промові, проголошеній у львівській православній церкві 10 квітня ц. р., мого чоловіка в українозатворській діяльності. Таким чином згаданий п. Яновицький виставляє нас перед читачами „Діла“ „українозерами“, а перед рускими парохїянами у православній церкві „україноманами“.

„Доларївки“, які я маю у себе в руках, як заступниця голови церковного братства, куплені підставі ухвали братства в кількості десять штук, а ціаніше за гроші одержані з купонів, куплено ще дві „доларївки“. Їх числа записані і зберігаються у церковного старости. Домогання авторів листа віддати ці „доларївки“ до церковної каси цілком безпідставне: каса братства цілком самостійна, незалежна і відокремлена від церковної каси. Крім того, церковна каса нині безправно захоплена тим-же п. Яновицьким, як не усталено духовною владою (консесторією), котра домагається повного усунення п. Яновицького від церковної скрині.

Так само безпідставне і нарахування авторами листа своїх ознодумів у триста, а моїх у п'ять чоловік. В такому випадку, пошто було підступом захоплювати і ховати плучч від церкви? Тим часом самі лише тільки просьбу про переведення слідства на діяльність о. Сапїги підписало то 100 парохїян.

Що-ж до питання про те, хто перший подав до друку відомості про сумні події в православній церкві, і крім обіжиральних спростувань з повним моїм підписом ніяких інших статей у пресі не друкувала: перші нотатки про ці події, і при тому з левітим і ворожим до мене

**Перед генеральним страйком!**

Не було б нічого в цьому дивного — коли всі ноги і вся обува заповніли генеральний страйк. Так даліше служити вони не можуть — їх оправдані домагання мусять бути сповнені.

Чого вони жадють? Гумових обсясів БЕРЗОН! Міліони людей відчувують приємність при носінні гумових обсясів БЕРЗОН.

До чого всі люди мають право? Обсяси БЕРЗОН хороши і нерви і ноги від потрясень, при цьому в три рази тривають і дешевіші від шкіри.

Давати до серця обсяси гумові підписати обсяси: в них більш надійливі і три рази дешевіші чим шкіряні, дають амортизацію від ти не протривають віку.

освітленням, помістила польська газета „Справедливосьць“ у числі, що появилось 5. травня ц. р. і від цього часу безупинно повторює їх у кожному числі.

ЗАСТ. ГОЛОВИ ПРАВ. БРАТСТВА У ЛЬВОВІ:  
Ольга Лелявська.

Львів, д. 3. червня 1932 р.

## ОСТАННІ ВІСТІ

ПРО ЛЕТ. ГАВЗНЕРА ПРОПАВ УСЯКИЙ СЛІД.

Англійське м-ство летунства дістає відповіді на телеграми вислані до кораблів на півд. Атлантику в справі лет. Гавзнера. Нюдин із кораблів не натрапив на сліди Гавзнерового літака. Також вістки, начеб Гавзнер передетів над м. Корк в Ірландії показались неправдивими. Тому що вже минуло 70 год., а Гавзнер має бензини на 50 год., є певне, що він уже не в повітрі. Здогадуються, що можливе ще булоб, що Гавзнера врятував якийсь рибальський човен.

СЕНЗАЦІЙНА РОЗПРАВА ПРОТИ ПРИС. СУДДІВ.

Як ми свого часу повідомляли, присягі судді в Самборі увільнили Анну Топоровичову з Лужка Гор., яка вбила свого чоловіка. Виявилося, що родина Топоровичової підкупила лікаря д-ра Фукса та присяглих суддів, для яких уладила „приїом“ у ресторані. Тих самих присяглих суддів старалася підкупити родина підпільця Сроковського.

В понеділок почалася розправа в зв'язку „присяглою аферою“. Розправа триває кілька днів. Перед судом станули: д-р Фукс, лікар зі Самбора, Кат. Шмідова, Вінок. Чайковський, Марія Копач, Агн. Чайковська, Ант. Талель, інж. Токаж, Мих. Артимович, Йос. Суруфка, Ів. Пуштола, Ант. Валькевич, Каз. Мельський, Каз. Пшибильський, Ів. Завадський, Вол. Монастирський.

Всі обвинувачені заявили, що не почувались до вини.

СУДДА ТА СУДОВИКИ ПІД ЗАКИДОМ ХАБАРНИЦТВА.

8. червня починається в окружному суді в Рівному розправа проти начальника гор. суду в Сарнах Сарія Ромішовського, ст. суд. секретаря Станіславського, ст. суд. секретаря Ст. Цеплого, обвинувачених у цьому, що брали хабарі від обвинувачених, прилашнення та фальшування документів. Обвинувачені робили таке від 6 літ. Акт обвинувачення обіймає 1000 стор. На розправу покликали 50 свідків.

ВИБОРИ ДО РАЙХСТАГУ 31. ЛІПНЯ.

БЕРЛІН, 6. VI. ПАТ. През. Гінденбург визначив речинців виборів до райхстагу на 31. липня ц. р.

ГРОШЕВА БІРЖА.

Долар Зл. Д. 8.86.00—8.86.50, канадський долар 7.72.00—7.80.00, чеські корони 0.26.33—0.26.50, фр. франки 0.35.00—0.35.20, шв. фр. 1.72.80—1.73.20, фунти стерл. 33.00—33.20, рум. лей 0.05.00—0.05.50, німецька марка 2.11.20.

\* Вій Реданції. У цїй справі було в „Ділі“ надруковано виконання. Вислід призначення” зазначено було в наслідок статті слово „зазначили“.



## Револьта молдавських селян.

Румунський закон про відношення селянства до літхонимих хліборобських має, доведених до реїли страшною господарською кризою. З Букаресту приходять вісті, що свідчать про розгортання либухи селянської революції в Молдавії. В селі Гардештах селяни вбили до мешканців. В селі Русоніча, прогнали його в родиню та в літхонимі землі. Щоби привернути поміщиків у селі, кидали тулі війська. Подібний випадок стався в Летканах, де селяни забрали 6 корів поля, власність принца Кантакуїна й розігнали всю худобу. Жандармерія опанувала ситуацію швидко після залатого бою, в якому вбито 8 селян. Провідників повстання арештували.

## Після революції в Чиле.

САНТ ЯГО ДЕ ЧІЛЕ, 5. VI. ПАТ. Після революції було лише 3 убитих і 60 ранених. Сталося це завдяки війську, на яке рахував през. Монтеро.

В усій країні подають вісті про склад нового уряду, який хоче перевести ревізію конституції та створити соціалістичну республіку. Новий уряд приступив до розв'язання кількох полків, а задержав лише невелику кількість для вдержання прилюдного порядку.

Не уступив?

САНТЯГО ДЕ ЧІЛЕ, 6. VI. ПАТ. З останніх вісток виходить, що президент республіки Монтеро не уступив.

## Новий успіх гітлерівців.

БЕРЛІН, 6. VI. ПАТ. Вибори до краєвого сейму в Мекленбурґії дали такий вислід: соціал-демократи здобули 18 мандатів, доцї мали 20; комуністи 4 (3) і гітлерівці 29 (2), німецькі націоналісти 1 мандат.

## НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушенського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Гел. 54-46. 792-7

— Машини до шиття нові від 200 золотих поручає Юліан Ломача, Львів, Валова 11. 6-20

— Червоноцеський "Час", що з причини великих грошових залежностей своїх читачів припинив своє видання, виходить далі як щоденник.

— Відомин одного судового процесу. Від директора філії укр. гімназії п. Івана Бабія дістаємо до опублікування таку заяву: "Поданою нібито досвідно мої знімання в судовому процесі в справі летючок ОУН, "Новий Час" викривив деякі думки, пропускаючи зглядно додаючи поодинокі слова, звороти, а навіть цілі речення. Думаю, що таке поступовання не повинно мати місця в поважній газеті, бо воно далеке від основних засад моралі, що мусять обов'язувати поважну пресу. — З правдивою пошаною Іван Бабій, упр. філії укр. гімн. Львів, Рутівського ч. 22/III."

— Зізнання старостів львівського воевідства відбулися 5 ч. м. у Львові. Предметом нарад були справи публічної безпеки та акція фінансової допомоги для рильництва.

— Знову трагедія над Дністром. На румунсько-радянській границі розігралася перед кількома днями нова кривава трагедія втікачів з більшовицького пекла. Родина, зложена з чоловіка, жінки та двох дітей, хотіла переплисти човном ріку на румунський беріг. Побачила це більшовицька гранична сторожа і засипала їх градом куль. В очах 8-літнього хлопця і його 9-літньої сестрички згинули родичі, поцілені кулями. Однак дітям удалося таки доплисти до берега, де сиротами занялася румунська гранична сторожа.

— Як буде літо? На основі прогнози метеорологів треба надіятися в середній та східній Європі гарячого та сухого літа. Вказує на це львівський уклад сонішних плям. Подібний уклад плям був у роках 1878, 1887, 1899, 1911 і 1921, коли в Німеччині, Австро-Угорщині і південній Росії були великі спеки й посуха. Початок червня покищо на це не вказує.

— Авантюра при брації счинила 4 ч. м. в повітовому старостві у Львові примусові кандидати до військової служби. Наслідком того дісталися до арешту Володимир Валько, Василь Фурта і Микола Бандара, всі зі села Зарубець пов. Львів.

— Пропада з доларами. Семен Данкевич (вул. Замалковського 8) повідомив поліцію, що його 19-літня дочка Юлія пропада з Львова з 300 доларами.

— Дрібні вісті. Безробітний кельнер Макс Вінікер кинувся біля Пілазми у Львові під колеса потягу, які відтягли йому обі ноги, і вмер.

перевезений до шпиталю. — Еміграційний уряд у Варшаві приділено до міністерства праці. — В Потуріанських пов. Перемішани завелися телефонічні та телеграфічні служби в обмежених денних годинах. — У Львові застрівлювали цегольничі робітники, домагаючись підвищення зарібки тоді, коли власники цеголень хотіли обнижжити платні.

— Сензаційне самогубство професора. В Золочеві застрівся професор місцевої польської гімназії Харик. Він був господарем 8-ої класи, яку провів від нижчої гімназії до матурі. Іспит зрілості минулого тижня випав погано, бо перепало аж 9 абітурієнтів. З того приводу прийшло між візитором, висланим з кураторії, і проф. Хариком до гострої сцені, після чого професор понав у такий нервовий розстрій, що відобразив собі життя. Мав 60 літ.

— Обікрав легкодущу. Ксеню Косову з Нарайна, пов. Бережани, привіз реемігрант Коска до Львова, щоби й тут виробити документи. Документів Косовій не виробив, а забрав у неї 80 доларів і 890 зол. і пропав. Поліція шукає обманця.

— Підпалили ліс. В громаді Монастирок пов. Броди хтось підпалив зруб ліса, в якому нахотилося коло 2.000 метрів будівельного й опалювального дерева.

— Смілого грабункового нападу доконали минулої неділі до мешкання майора Шапіро у Варшаві. В 10 год. вранці добулися до його мешкання два бандити, зв'язали майора прив'язаними шнурками, опісля сплюндрували ціле мешкання і зрабували готівкою 5.000 зол. та 10 будівельних премівок. Бандити втікли без перешкоди.

— Неудаліи замах на Мусолінію. На Венецькій площі в Римі поліційні агенти арештували людину, при якій наїшли дві бомби і револьвер. Арештований виказався фальшивим пашпортом на назвище Барделюта Анджељо. Він признався, що він хотів виконати замах на Мусолінію, який мешкає при цій площі. Показалося, що він є політичним емігрантом і вернув до Італії в жовтні м. р. Замах на Мусолінію хотів виконати в неділю рано, підчас свята в честь Гарібальді. Однак занехав свій намір, побоюючись, що рівночасно з Мусолінієм може згинуть від бомби король з королевою.

— 35 бомб упало на Пекін. З Пекіну повідомляють, що минулої п'ятниці сталася там нечувана в історії летунства катастрофа, яка спричинила смерть 22 осіб, а 41 людей вийшло з ранами. Китайський бомбовий літак, що вертав з акції проти бандитів у провінції Кваншан, вкинув через неувагу, мабуть наслідком лихого механізму бомбомету, 35 бомб, які експлуодували в найближчій ділянці. Шкоди величезні. Китайська влада арештувала пілота.

— Землетрус в Мексикі, про який наспіли в останньому часі вістки, був одним з найстрашніших, які знає та країна. Число вбитих налічується на 1000 осіб, а тисячі людей потовкло. Багато малих міст, між ними Антенґвіліо, зрігло з землею. В самому місті Мексикі згинуло під румовинами 500 осіб, а в місцевості Гвадалахара 400 осіб. Осередком землетрусу була місцевість Манзаніло.

— Мадяр фальшивик грошей. В Берліні арештували маляра графіка Вальтера Паля і його жінку під закидом фальшування банкнотів. В часі ревізії в його мешканні викрили машини та прилади до друкування маркових банкнотів. Доходження викрили, що Поль фальшував гроші від 8 років, фабруючи масово 10, 20 і 50-маркові банкноти.

— Вкрали австралійську церкву. Австралійці кажуть, що їхні злодії здобули рекорд тяжкої ваги злодіяства, коли ватага злодіїв розібрала й акрала велику, в колоніальнім стилі дерев'яну церкву на острові Мосчето, який лежить у дошній частині ріки Гунтер, у стеїті Нью Саут Велс (Нова Південна Валія). Коли ватага злодіїв у робітничих одягах прийшла двома великими суднами на острів і почала розбирати церкву, здивовані мешканці острова вдовольнилися запевненням злодіїв, що церкву мають перебудувати в кращому місці. Щойно тоді, коли за злодіями й церквою не стало салду, вірні дізналися, що високий коштів будівельного матеріялу й цінні дерев'яні предмети церкви стягнули на себе злодії.

— Число студентів у десятиох найбільших американських університетах. Колумбія університет в Нью Йорку має 37.808 студентів; Нью Йорк університет в Нью Йорку 31.236; університет оф Каліфорнія в Беркелей 19.235; Каліф оф дї Сіті оф Нью Йорк 18.300; університет оф Пенсильванії в Філадельфії Па 15.800; університет оф Шкаго Іл. 15.646; Огайо Стейт університет в Колумбус О. 15.128; університет оф Ілліной в Юрбейна Іл. 14.896; Бостон університет 14.611; університет оф Пітсбург 14.342 студентів.

— Канада викладає комуністів. Поліція у Вінніпегу арештувала недавно трьох тамошніх ко-

муністів. Між арештованими є редактор російського комуністичного часопису "Канадський Гудок" М. Ясний. Його передали імміграційному уряду, який має його депортувати. В Селбурі (Онтеріо) арештували редактора фінського комуністичного часопису "Валлаве", Арва Ваару. Його також мають депортувати з Канади. Також арештували у Вінніпегу Д. Хомінького, робітника з друкарні "Робітничих Вістей". Імміграційна влада хоче депортувати його без судового дозволу.

— За 4.000 доларів місячно з'їдає харчів зиринний світ у зоологічному городі міста Філадельфії. Так пише І. Емерсон Бровн, директор зоологічного городу названого міста, у своїй книжці "Мої товариші звірята". На цю поживу складається між іншим 175.000 фунтів сина, 10.000 фунтів мяса, 20.000 фунтів кукурудзи, віаса й висівок, 5.500 фунтів риби, 500 жаб і 10 фунтів імпортованих з Африки комах (муравликів) нещ. Щоденна порція для кожного з двох великих гіпопотамів, а котрих один називається Султан, а другий Фатіма, складається з 12 кварт бараболь рано, 12 кварт каші з віаса й висівок, 4 головні кашути й біля 52 фунти сина пополюди. Великий слон, що називається Лізі й важить три тони, з'їдає щоденно 100 фунтів сина, 10 кварт м'ясої яриши й 16 кварт віаса та висівок. Зиринний світ у зоологічному городі міста Філадельфії начисляє 3.300 штук.

— Ширші Сходили Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться в середу 8, червня в 6-й год. вечора в доміці при вул. Мохнатського 12. На денній порядку відчит імж. Стефанії Чижович на тему: "Жінка у виборі свого зв'язу (фаху)". Численно явитись просить Старшина.

— Матура в перемиській гімназії. Іспит зрілості в державній гімназії з українською мовою навчання в Перемислі під проводом директора гімназії п. Степана Шаха від 23. травня до 3. червня ц. р. Здали іспит абітурієнти: Відала А: 1) Антонович Омелян, 2) Барницький Василь, 3) Беч Любомир, 4) Бучак Мирон, 5) Вітошинський Борис, 6) Галазика Іван, 7) Зубольський Євген, 8) Качмар Михайло, 9) Кашубицький Роман, 10) Козак Богдан, 11) Митюк Льонґін, 12) Павлик Володимир, 13) Павлик Мирослав, 14) Пеліх Андрій, 15) Толопка Дмитро, 16) Федак Володимир, 17) Федевич Іван, 18) Хаджай Нестор. — Відала Б: 1) Біланчик Іван, 2) Гаско Осип, 3) Дудра Михайло, 4) Журавельський Антін, 5) Завітовський Іван, 6) Заяць Ярослав, 7) Зятік Святослав, 8) Козмарський Мирослав, 9) Копистинський Андрій, 10) Коростів Мирон, 11) Кучерепа Іван, 12) Липичак Тома, 13) Мелешко Матвій, 14) Милиник Юрко, 15) Онуферко Ярослав, 16) Реймарович Лев, 17) Росолський Андрій, 18) Січка-Витвицький Степан, 19) Стахурський Степан, 20) Ференц Михайло, 21) Турчинський Дмитро, 22) Яцус Іван. — Відала В: 1) Бак Теофіл, 2) Балаш Степан, 3) Білинський Омелян, 4) Іваш Петро, 5) Ковальський Роман, 6) Колтунюк Орест, 7) Матейко Іван, 8) Мацьків Станіслав, 9) Мачай Іван, 10) Мричок Володимир, 11) Онока Лев, 12) Пеленський Любомир, 13) Подляшевський Ярослав, 14) Прокоп Константи́н, 15) Раїмар Солоненко, 16) Сандбанк Максим, 17) Стахів Степан, 18) Фельзер Лейба. Разом 58. Репробовано у відділі А — 3, у відділі Б — 5, у відділі В — 3.

— Зинкові білеті (30%) до цирку Станевських можуть купувати передплатники "Діла" і адміністрації "Діла".

## Із судової салі.

О. СТЕПАН ОНИШКЕВИЧ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 3. червня 1932 відбулася в городському суді в Рудках карна розправа до ч. Кг 568/32 проти б. посла до австрійського парламенту о. Степана Онишкевича і господаря п. Василя Скочилися з Воцаньє за переступство з § 305 з. к. В акті обвинувачення прокуратура закинула о. Он., що він на довірчих зборах УНДО в Рудках 15 січня ц. р., на котрих переведено партійну організацію, а де пос. Тершаковець склав посольське справоздання, сказав: "мусимо організуватися, іти крок за кроком, щоби Польщу розбити. Польща мусить пукнути". Як свідків покликана прокуратура три особи, сидіти лат. об'язу. Перший покликаний свідок не явився, бо в біці з товаришами його збили. При слідстві він заявив, що чув як о. Он. сказав потьхо: "Польща (а — голосно) мусить пукнути". Другий тепер нічогісничко собі не пригадає, бо то було вже давно, але то що він сказав у слідчому протоколі за своєї пам'яті, є правда. На кожне питання оборонця адв. д-ра В. Климиньши з Рудок відзивався образливо, гаумтаю, що він собі тепер нічого не пригадає; чи на збори його хто післяв для якоїсь цілі, то це нікого не обходить. Він лише заявив, що на зборах був шум, як то зазначено було в відах, де є багато людей, та що він стояв около 20-ми від о. Он.



і все добре чув. Третій свідок чув, як хтось на селі говорив образливо проти Польщі, але чи то був В. Скочилься, — він того не знає. Свідки оборони трьох старших священників і один селянин — ще заповдалих 3, суд не покликав — заявили однозгідно, що були 5—6 кроків від о. Он., чули докладно промову о. Он. і виключають, щоб о. Он. інкриміновані слова: „Польща мусить пукнути“ виголосив, бо то не було би згідне з тенором його цілої промови. Щодо Скочилься, то його парох заявив, що докладно слухав його промову, але слів йому закидуваних не чув.

Вироковий суддя на підставі висліду розправи засудив о. Оннікевича на 1 місяць арешту з відложенням на 2 роки з огляду на вік обвинуваченого (понад 70 літ) і що обвинувачений ще не був ніколи караний. Вправді свідки оборони ствердили, що чули докладно промову о. Он. і не чули закидуваних йому слів та виключають, щоб о. Он. міг інкриміновані слова сказати, то все таки свідки прокуратури могли закидувати о. Он. слова почути. Покликання дальших свідків оборони суд відкинув, бо й вони певно сказали би те, що вже переслухали свідки сказали. В. Скочилься суд увільнив від вини і кари. Оборона внесла відклик проти засуду, а заст. прокуратора проти звільнення Скочилься.

#### ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В БЕРЕЖАНАХ.

Судова розправа проти 6 молодих українців із Богатковець, Купчинськ і Беневі, що велася перед кількома днями перед бережанським трибуналом присяжних суддів, скінчилася в суботу, 4. ч. м. Миколу Кулецького, Ярослава Якимця, Івана Кравця, Василя Данилюка, Павла Фалиму і Гриця Чорнія засудили за поширювання небезпечних летючок на кару по 10 місяців тяжкої в'язниці.

Перед тим самим трибуналом відбувся 1. ч. м. процес проти Василя Паламаря, торговельного помічника „Народньої Торговлі“ в Луцьку, і Петра Кучми, також помічника з Рогатина, обвинувачених за злочин державної зради, якого допустилися поширюючи „Сурму“ та інші летючки протидержавного змісту. Судді присяжні потвердили питання щодо злочину з § 65 (нарушення публічного спокою), наслідком чого запав присуд, яким засудили: Паламара на 2 роки і Кучму на 1 рік тяжкої в'язниці.

#### СПРАВА БОРИСЛАВСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

Дрогобицький городський суд розглядав у Бориславі справу 53 бориславських мешканців, обвинувачених за участь у заворушеннях, які були в червні м. р. Обвинувачені грабили харчеві продукти і т. п., а деякі ставили опір полі-

ційним органам. 47 обвинувачених засудили на три тижні арешту, сконсумованого переважно саїдним арештом, а 6 увільнили.

## Дописи.

БРОДИ. (Освітня праця в повіті. — Свято „Просвіти“ в Бродях). По анкеті, яка відбулася в Бродях дня 25. січня 1932 р. у справі самування Т-ва „Просвіти“ у Львові почався оживлений рух по читальних Бродщині. У поодиноких читальнях стала Філія „Просвіти“ влаштовувати свята „Просвіти“ як при допомозі хору Тов. „Боян“ у Бродях, так і при незвичайно активній участі бродських студентів п. Юрія Чубатого і п. Ю. Германа. З великим признанням належить піднести заслуги заступника диригента хору Тов. „Боян“ п. Володимира Чубатого і членів хору, які все радо спішили на свята влаштовувати Філією, як також і повищих студентів, які не жалували труду і не боялись найбільших морозів виступати на тих святах з промовами чи відвідували читальні в характері делегатів на загальних зборах або референтів на святах, влаштовуваних самими читальнями. Дня 15. V. ч. р. відбулося заходами Філії „Просвіти“ у Бродях „Свято Просвіти“ в Бродях. Свято розпочалося в год. 16. панахидою в парохіальній церкві за померлих членів Філії при співучасті 8 священників під проводом Всеч. о. декана Н. Демчинського. На панахиді співав хор міського „Бояна“. Прегарну патріотичну проповідь виголосив о. Михайло Гаврилюк зі Старих Бродів. В год. 17. розпочалася в салі Муз. Т-ва, яка була битком виповнена, святочна академія відспіванням Торжественної Кантати С. Людкевича хором „Бояна“ під орудою о. проф. М. Е. Осадці. По кантаті виголосив п. Юрій Герман дуже добре опрацьоване вступне слово, за що молодому громадянину належить повне признання. Відтак співали селянські хори зі Шнирива, Сухової і Галя Дітковецьких, які зі свого завдання цілком добре виявилися, чим дали доказ зрозуміння ваги пісні для національного освідомлення широких мас українського громадянства. Далі слідували декламації малих дітей, які захоплювали публіку, бо треба було бачити 4-літні декламаторки зі Сухової в українських строях і чути, як маленька Галя Хомич декламувала „Я вірю як у Бога, в відродження країни, оце єсть, оце єсть дорога з упадку і руїни“, або маленька Оля Яськевич „Чого вітре, чого буйний дмеш на Україну, вона і так обдірана, вона сиротина“, а маленька Надя Колодій „Я так кохаю Тебе Україно!“ Гарно декламувала старша дівчинка з Голоскович Дацюк і хлопчик з Дуби Тимко Чорнобай. — Друга частина Свята почалася виголошенням 10 заповідей просвітянина, які гарно виголосила п. Осипа Дідківна. В другій точці співав наш піснотворний соліст п. Л. Йойко зі Золочева, який своїм героїчним голосом поривав публіку. Далі відспівав хор новиків „Боян“ 3 пісні під орудою п. Володимира Дутчака. Слідуюча точка це декламація „Ніч на

чужині“ О. Бабія, яку по мистецьки виголосила тодішній Філії п. Марія Жоніртук. Відтак слідував дует сопран і тенор — Артимовський: „Чорна хмара по дорозі“ та п. Андрійшиніана і наш оперовий співак п. А. Гіла за що публіка нагородила їх негавгаючими оплесками. Останню точку програми виконав хор „Боян“ з співучастю Філії „Просвіти“ в „Запорожця за Дунаєм“ в супроводі фортепіано і при співучасті п. Галя. Точка та лішила незатерте враження на присутніх, за що публіка жито ширя подяка неструдженому і незвичайно зальному голові і диригентові дуже активного Т-ва „Боян“ у Бродях о. проф. М. Е. Осадці. — Повний свідок і праця по читальнях розбудили просвітне життя, чим доказом є закупно книжок для поодиноких читальнь через Філію, як також декларування і виплата річних квот на внутрішню позичку для Т-ва „Просвіти“ у Львові.

## СПОРТ.

### КОПАНИЙ МЯЧ

Станіславів.

Пролом — Гакоат 2:0 (1:0). Мистецтво класи В. Заслужена перемога нашої дружини, для якої ворота добули Попель і Новицький. Судював п. Кельман. Видів 800.

### СТРИЙ.

У. С. К. — Стшелец (Борислав) 3:3. Мистецтво класи В. Незвичайно гарна гра обох дружин, при чому розіграний вислід відповідає ходові змагання.

### ПЕРЕМІША.

Польонія П. — Сян 1:0 (0:0). Мистецтво класи І. Гарна гра Сяну, який був зовсім рівноправним протником для скріпленої кількома з першої дружини змаганнями Польонії. Одинокі ворота добув Сюда.

### ЗОЛОЧІВ.

Сокіл — Стшелец 3:1 (3:1). Заслужена перемога української дружини, для якої ворота добули Лех і Косаревич.

### ХОДОРИ.

У. С. Т. — Дроп 3:1 (0:1). Мистецтво класи Ц.

### ТЕРНОПІВ.

Поділля П. — Егуда П. 3:2 (1:1). Мистецтво класи Ц.

### САМБІР.

Дністер — Бетар (Дрогобич) 1:1 (0:1). Мистецтво класи Ц. Весь час перевага нашої молодшої дружини, що не використала багато підбрамкових позицій. Одинокі ворота добув Колодій. Суддя п. Собольт.

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 6.VI. 1932 р. за масло експортне та десерне пріма 200 кг, за літру молюка 20—21 сот., літру сметани 1.00 зот., зоту зепь 3.30—3.40 зот.

Масло від 1. VI. — до 3. VI. по 2.10 зот.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

Великий Театр.  
Вікторок, 7. VI. год. 7.30 веч. „Бурашонові клопоти“.  
Серета, 8. VI. год. 7.30 веч. „Бурашонові клопоти“.

Театр Ріжвородностей.  
Вікторок, 7. VI. год. 8. веч. „Слідство“.  
Серета, 8. VI. год. 8. веч. „Слідство“.

Цирк Станевських (площа Беми).  
Вікторок, 7. червня, дві вистави: в год. 1. попоа. і в 8.30 веч. Пополудні цини змисні.

Серета, 8. червня дві вистави: в год. 1. попоа. і в год. 8.30 веч.

## Кіна.

АПОЛЬО: „Мавас, син джунглі“, „Романтична ніч“.  
КАСІНО: „Чужим вільно цілувати“ (Норма Шерер).

КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.

ЛЕВ: „Злочин“, „Божевільна ніч“.

МАРУСЕНЬКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбивство през. Думера.

МІРАЖ: „Спокуса“ (Грета Гарбо).

ОАЗА: „Веселий Мадрид“ (Рамон Нодарс). „Фатальний матеріал“ (Льорель і Гарді).

ПАН: „Чотириох із легії“.

ПАЛЯС: „Тайна Габсбургського двору“.

ПАСАЖ: „Панцирне авто“, „Пропала жінка“.

ПРОМІНЬ: „Мертвий вузол“, „Кохання в пустині“.

СОНЦЕ: „Поліцайстер Тагеев“.

СТИЛЕВ: „Легіон хоробрих“, „Вічне полум'я“.

УТІХА: „Тайна китайської дізани“, „Пострах Тексасу“.

ХИМЕРА: „Співачка зі звуку“.

## Програма радіо.

Серета, 8. червня 1932.

Братислава 1278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Мадярська авд для дітей (пісні, музика), 19.00 Попул. музика, 19.30 Авд., 20.00 Легкий концерт, Бреслава (325) 17.45 Шубертові та Брамсові пісні (сп. Рут Байал), 20.30 „Інгеборга“, ком. Генз, Міліно (331,4) 20.30 „Месе Маріно“, „Марселя“ оп. Джордана, Штрасбург (345,2) 20.30 „Монісе де ля Паліс“ оп. Тераса, Штутгарт (360,6) 12.00, 16.00, 20.00 Концерт, 21.00 Нар. вечір у діалекті, Гамбург (372,2) 20.00 „Дер Андерс“ песа Унамуна, Сотенс (403,8) 21.10 „Ля Шанс ді Марі“ Флерса й Келавета, Благород (430,4) 19.00 Югосл. пісні, Рим (441,2) 20.45 „Севільський цирюльник“ оп. Песієля, Відень (517,2) 16.10 Філіандські пісеньки, Харків (937,5) 15.00 Концерт на нар. інструментах, 18.00 Попул. концерт, 20.00 Муз. літ. авд., 24.00 Комуністичні солісти, Осельо (1083) 22.15 Пісні, Люнде, Кенігсвертергаузен (1634,9) 14.00, 20.00, 21.00 Транс. 16.30 Концерт, 17.30, 18.00, 18.30, 19.00 Відчити.

## Львівське радіо.

Серета, 8. червня 1932.

12.20, 12.45, 15.10, 16.05 Грамофон, 12.40 Метеор, комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.40 Для дітей „Як Іжак перехитри лисичу“, 15.53 „Спогади кохана“, 16.55 Сільва рерум, 17.00 Легка музика, 18.00 „Мир у Тильзінті 1807 р.“ 18.20 Танк. музика, 19.15 Всячина, грамофон, 19.45 Літер. балайка, 20.00 Старі пісеньки Варшави, 20.35 „Вербовужа душа“ оп. Нітмана, 20.50 Солісти, 22.00 Танк. музика, 22.25 „Шолен і польська нар. музика“ (відч. у німецькій мові), 22.40 Спорт, 22.50 Танк. музика.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

## Спогади І. П. і III. часть

Ціна 8—золотих — без пересилки.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Вступні іспити в прив. гімназії „Річної Школи“ в Чорткові відбудуться: до 1. ка. 27. і 28. червня ч. р., до II—VIII. ка. 24.—27. червня ч. р. — Дирекція. 2—3

Вступні іспити до кх. V—VIII. в дівочій гуманістичній гімназії „Річної Школи“ у Львові (вуз. Театинська ч. 10) відбудуться в дні 13.—15. червня. Зголошення до вст. іспитів до IV. ка. приймає Управа від 6. до 20. червня. Вст. іспит до IV. ка. відбудеться в день роздачі свідоцтва. — Управа. 1932 1—3

Ігуменат монастиря св. Макрими у Львові при вуз. Потоцького 95. подає отсам до відома, що цьогорічні 3-денні реколекції для Впоп. Пань жінок священників, урядників і учительок пічнуться для 4. липня рано під проводом Впр. отця Йосифа Схрейверса Ч. св. Ізбавителя. Оплата за 3 дні 12 зот. Зголошуватись найдальше до 1. липня. 1930 1—3

Всім, які несли нам моральну й матеріальну поміч у часі нашого перебування в саїдній в'язниці й які чимнебудь причинились до нашого звільнення, складаємо цією дорогою шпиро подяку. У Львові, 7. червня 1932. — Бандера С., Галадий Я., Грицай Д., Габрусевич І., Німилович Д., Янів В. М. — політичні в'язні.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

МЕШКАННЯ 4 покої, кухня, передпокі, веранда, шоп і городець в Голоску Великим близько трамвайного перестанку на дуже англійських умовах негайно до винайму. Інформація: Львів, вуз. Богуславського 7, І. пов. у пана І. Гарбоня. 1932 1—2

ГОДИННИКИ ПОДЕШЕВІЛІ! Купуйте, направляйте у фірмі: Домбровський-Ражевський, Академічна 2. 1932 1—2

КУПЛЮ реальність або площу в середмісті Львова. Листи від Т. Б. до Адміністрації „Діла“. Посередництво виключає. 1934 1—2

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

## Гребенів

### Пансіон „ЗЕЛЕМІН“

положений в затишній місці, з прегарним видом на долину ріки Опрор. ПОРУЧАЄ ВІД 15. ТРАВНЯ СОНЯШНІ КІМНАТИ З БАЛЬКОНАМИ. — Харч добрий та смачний. Ціни помірковані. Зголошення приймає Управа пансіону. 7—

КІНО ч. 11—12 вже у розпродажі. Крім фільм. актуальні й ілюстрації багаторий театральний огляд. — Цістети можна по всіх кіосках, книгарнях і заміських книгарнях „Рух“.

ФОТОГРАФУВАННЯ 50% ДЕШЕВШЕ. НАЙНОВІШИМИ фотографічними моделями 1932 АПАРАТИ: Zeiss-Ikon, Leitz Rolleiflex, Kōreile, Cerot, Dolly, Rodenstock і інші.

НАЙСВІЖІШІ матеріали: Папир — Папир — Папир — Хемікалія. ПОСПІША РОБІТНЯ аматорських робіт мале заліпші праці із добром матеріалів.

Фото-Радіо-Палас, Львів, пл. Маріївська ч. 1. (літ Шпрехера).